

Streszczenie decyzji Komisji**z dnia 21 października 2014 r.****(Sprawa AT.39924 – instrumenty pochodne na stopę procentową franka szwajcarskiego)****(Naruszenie dotyczące spreadu między ceną kupna a ceną sprzedaży)**

(notyfikowana jako dokument nr C(2014) 7602)

(Jedynie tekst w języku angielskim jest autentyczny)

(2015/C 72/10)

W dniu 21 października 2014 r. Komisja przyjęła decyzję dotyczącą postępowania przewidzianego w art. 101 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej („Traktat”) oraz art. 53 Porozumienia o utworzeniu Europejskiego Obszaru Gospodarczego („Porozumienie EOG”). Zgodnie z przepisami art. 30 rozporządzenia Rady (WE) nr 1/2003 ⁽¹⁾ Komisja podaje niniejszym do wiadomości nazwy stron oraz zasadniczą treść decyzji, wraz z informacjami na temat wszelkich nałożonych kar, uwzględniając jednak uzasadnione prawo przedsiębiorstw do ochrony ich tajemnic handlowych.

1. WPROWADZENIE

- (1) Decyzja dotyczy pojedynczego i ciągłego naruszenia. Adresaci decyzji uczestniczyli w naruszeniu art. 101 Traktatu i art. 53 Porozumienia EOG w sektorze niektórych krótkoterminowych instrumentów pochodnych na stopę procentową franka szwajcarskiego o okresie zapadalności wynoszącym do 24 miesięcy będących przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym (w skrócie „instrumenty pochodne na stopę procentową ST OTC CHF” lub „ST OTC CHIRD”).
- (2) ST OTC CHIRD są produktami finansowymi wykorzystywanymi przez korporacje, instytucje finansowe, fundusze hedgingowe i inne globalne przedsiębiorstwa do zarządzania swoją globalną ekspozycją na ryzyko stopy procentowej (hedging, zarówno w odniesieniu do pożyczkobiorców, jak i inwestorów) i uzyskiwania opłat za pośrednictwo lub w celach spekulacyjnych. Według statystyk Banku Rozrachunków Międzynarodowych dotyczących instrumentów pochodnych będących przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym instrumenty pochodne na stopę procentową, które obejmują ST OTC CHIRD, stanowią największą część wszystkich produktów oferowanych jako instrumenty pochodne będące przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym. W czerwcu 2013 r. nierozliczone instrumenty pochodne na stopę procentową denominowane w CHF miały wartość rynkową brutto 113 mld USD ⁽²⁾.
- (3) Poszczególne rodzaje instrumentów ST OTC CHIRD, których dotyczyło naruszenie, ograniczały się do: (i) kontraktów terminowych na stopę procentową ⁽³⁾ (w odniesieniu do stopy LIBOR franka szwajcarskiego); oraz (ii) swapów ⁽⁴⁾, które obejmują jednodniowe transakcje swap na rynku międzybankowym (w odniesieniu do TOIS franka szwajcarskiego ⁽⁵⁾) i swapy stóp procentowych (w odniesieniu do stopy LIBOR franka szwajcarskiego).
- (4) Decyzja skierowana jest do następujących podmiotów (zwanych dalej „adresatami”):
 - The Royal Bank of Scotland Group plc i The Royal Bank of Scotland plc (zwanych dalej „RBS”),
 - UBS AG (zwanego dalej „UBS”),
 - JPMorgan Chase & Co. i JPMorgan Chase Bank, National Association (zwanych dalej „JPMorgan”), oraz
 - Credit Suisse Group AG, Credit Suisse International i Credit Suisse Securities (Europe) Limited (zwanych dalej „Credit Suisse”).

2. OPIS SPRAWY**2.1. Procedura**

- (5) Postępowanie wszczęto na podstawie wniosku o zwolnienie z grzywny przedstawionego przez RBS w dniu 9 sierpnia 2011 r. W dniu [...] wniosek o zmniejszenie grzywny na podstawie obwieszczenia w sprawie łagodzenia kar złożył UBS, zaś w dniu [...] wniosek o zmniejszenie grzywny na podstawie obwieszczenia w sprawie łagodzenia kar złożył JPMorgan.

⁽¹⁾ Dz.U. L 1 z 4.1.2003, s. 1.

⁽²⁾ Bank Rozrachunków Międzynarodowych; <http://www.bis.org/statistics/dt21a21b.pdf>

⁽³⁾ Kontrakt terminowy na stopę procentową jest umową zawartą między dwoma kontrahentami w celu ustalenia stopy procentowej w danym dniu na określony okres w przyszłości, płatnej od określonej kwoty bazowej.

⁽⁴⁾ Swap jest umową, w ramach której dwóch kontrahentów postanawia wymienić się, w określonych interwałach czasowych i na określony czas, strumieniami przyszłych płatności odsetkowych.

⁽⁵⁾ TOIS to stopa oprocentowania niezabezpieczonych kredytów we frankach szwajcarskich o okresie zapadalności jednego dnia (typu *tomorrow/next*). Jest wykorzystywana jako referencyjna stopa procentowa dla jednodniowych transakcji swap na rynku międzybankowym denominowanych we frankach szwajcarskich.

- (6) W dniu 24 lipca 2013 r. Komisja wszczęła postępowanie na podstawie art. 11 ust. 6 rozporządzenia (WE) nr 1/2003 przeciwko adresatom decyzji w celu podjęcia z nimi rozmów ugodowych. Rozmowy ugodowe ze stronami odbyły się, po czym strony przedstawiły Komisji formalne wnioski ugodowe na mocy art. 10a ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 773/2004⁽¹⁾ wyłącznie w celu osiągnięcia ugody z Komisją w niniejszym postępowaniu i bez uszczerbku dla wszelkich innych postępowań („proponycje ugodowe”).
- (7) W dniu 23 września 2014 r. Komisja przyjęła pisemne zgłoszenie zastrzeżeń, a wszystkie strony potwierdziły, że treść zgłoszenia odzwierciedla przedłożone przez nie proponycje ugodowe oraz że zobowiązują się one do udziału w postępowaniu ugodowym. Komitet Doradczy ds. Praktyk Ograniczających Konkurencję i Pozycji Dominujących wydał pozytywną opinię w dniu 17 października 2014 r., a Komisja przyjęła decyzję w dniu 21 października 2014 r.

2.2. Adresaci decyzji i czas trwania naruszenia przepisów

- (8) Wszystkich ośmiu adresatów decyzji uczestniczyło w kartelu, naruszając tym samym art. 101 Traktatu i art. 53 Porozumienia EOG, w okresie od dnia 7 maja 2007 r. do dnia 25 września 2007 r.

2.3. Krótki opis naruszenia

- (9) Strony, które dopuściły się naruszenia – RBS, UBS, JPMorgan i Credit Suisse – prowadziły następujące zachowania antykonkurencyjne: traderzy RBS, UBS, JPMorgan i Credit Suisse uzgadniali oferowanie szerszego stałego spreadu cenowego na odpowiednie ST OTC CHIRD w transakcjach z osobami trzecimi (w tym brokerami pośredniczącymi między kontrahentami) przy jednoczesnym zachowaniu węższego spreadu w transakcjach między sobą. Termin spread cenowy odnosi się do różnicy pomiędzy ceną kupna a ceną sprzedaży oferowaną w odniesieniu do konkretnego kontraktu. Cena kupna jest ceną, po której przedsiębiorca zamierza dokonać zakupu danego kontraktu, zaś cena sprzedaży to cena, po której przedsiębiorca jest gotów dokonać sprzedaży danego kontraktu. Celem wspomnianych kontaktów było obniżenie kosztów banków wynikających z transakcji własnych i utrzymanie ich płynności między sobą, a jednocześnie próba nałożenia szerszych spreadów na transakcje z osobami trzecimi, a tym samym zwiększenie zysków tych banków. Powiązaniem celem tego zachowania o znamionach zмовy było utrudnienie innym podmiotom działającym na rynku możliwości konkurowania na tych samych warunkach, co cztery wiodące podmioty.
- (10) Zakres geograficzny naruszenia obejmował całe terytorium EOG.

2.4. Środki naprawcze

- (11) W przypadku niniejszej decyzji mają zastosowanie wytyczne w sprawie grzywien z 2006 r.⁽²⁾ W decyzji nakłada się grzywny na wszystkie podmioty wymienione w pkt 4 powyżej, z wyjątkiem RBS.

2.4.1. Podstawowa kwota grzywny

- (12) Podstawową kwotę grzywny, która ma zostać nałożona na przedsiębiorstwa, należy określić przy uwzględnieniu wartości sprzedaży, faktu, że naruszenie należy ze względu na swój charakter do najpoważniejszych ograniczeń konkurencji, czasu trwania i zasięgu geograficznego kartelu oraz kwoty dodatkowej w celu odstraszenia przedsiębiorstw od prowadzenia takich nielegalnych praktyk.
- (13) Komisja zazwyczaj uwzględnia wartość sprzedaży przedsiębiorstw za ostatni pełny rok obrachunkowy w okresie, w którym doszło do naruszenia przepisów⁽³⁾. Może jednak odstąpić od tej praktyki, jeżeli w świetle okoliczności danej sprawy inny okres odniesienia okaże się bardziej stosowny⁽⁴⁾.

- (14) W odniesieniu do niniejszego naruszenia Komisja obliczyła wartość rocznej sprzedaży RBS, UBS, JPMorgan i Credit Suisse w oparciu o wartości nominalne kontraktów będących przedmiotem transakcji dotyczących ST OTC CHIRD w odniesieniu do stopy LIBOR dla franka szwajcarskiego lub stopy TOIS dla franka szwajcarskiego z kontrahentami mającymi siedzibę w EOG w miesiącach odpowiadających ich uczestnictwu w naruszeniu, a następnie poprzez ich wyrażenie w ujęciu rocznym. Mając na uwadze szczególnie cechy sektora ST OTC CHIRD oraz charakter naruszenia, Komisja zmniejszyła wspomniane wartości nominalne poprzez zastosowanie jednolitego współczynnika odpowiadającego spreadowi cenowemu.

2.4.2. Dostosowania kwoty podstawowej: okoliczności obciążające i łagodzące

- (15) Komisja nie zastosowała żadnych okoliczności obciążających ani łagodzących.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Komisji (WE) nr 773/2004 z dnia 7 kwietnia 2004 r. odnoszące się do prowadzenia przez Komisję postępowań zgodnie z art. 81 i art. 82 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską (Dz.U. L 123 z 27.4.2004, s. 18).

⁽²⁾ Dz.U. C 210 z 1.9.2006, s. 2.

⁽³⁾ Pkt 13 wytycznych w sprawie grzywien.

⁽⁴⁾ Sprawa T-76/06, *Plásticos Españoles (ASPLA)* przeciwko Komisji, dotychczas nieopublikowana, pkt 111–113.

2.4.3. Zastosowanie pułapu 10 % obrotów

- (16) Zgodnie z art. 23 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 1/2003 wartość grzywny nałożonej na każde przedsiębiorstwo za każde naruszenie nie może przekraczać 10 % jego rocznego obrotu uzyskanego w roku obrotowym poprzedzającym decyzję Komisji.
- (17) W tym przypadku żadna z grzywien nie przekracza 10 % całkowitego obrotu przedsiębiorstwa uzyskanego w roku obrotowym poprzedzającym niniejszą decyzję.

2.4.4. Zastosowanie obwieszczenia w sprawie łagodzenia kar z 2006 r.

- (18) Komisja udzieliła pełnego zwolnienia z grzywny RBS. Ponadto Komisja przyznała zmniejszenie kwoty grzywny o 30 % UBS oraz zmniejszenie kwoty grzywny o 25 % JPMorgan za współpracę w ramach dochodzenia.

2.4.5. Zastosowanie obwieszczenia o postępowaniach ugodowych

- (19) W wyniku zastosowania obwieszczenia o postępowaniach ugodowych kwoty grzywien nakładanych na RBS, UBS, JPMorgan i Credit Suisse zostały zmniejszone o 10 %, a zmniejszenie to zostało dodane do zmniejszenia grzywny uzyskanego na podstawie obwieszczenia w sprawie łagodzenia kar.

3. PODSUMOWANIE

- (20) Na podstawie art. 23 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 1/2003 nałożono następujące grzywny:

Przedsiębiorstwo	Grzywny (w EUR)
RBS	0
UBS	12 650 000
JPMorgan	10 534 000
Credit Suisse	9 171 000